

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

EGY HÓRA . . . K 12.50
NEGYED ÉVRE K 37.50
FÉL ÉVRE . . . K 75.—
EGÉSZ ÉVRE . . . K 150.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

21. és 25. sz. rendelet (kibővítve).

Mi, Erdélyi csapatok parancsnoka, a katonai igazságszügyi törvénykönyvük 92. és 57. § II. pontja értelmében, a hadsereg biztosítására és az ország védelmére

elrendeljük:

a Tiszáig elfoglalt egész területre, mely hadműveleti területnek tekintetik:

1. Rend ellenzégőknek lesznék tekintve:

a) akik rossz akarat nélkül nyilvános helyiségekben, állomásokon, vonatokon, az utcán stb. közdöl, elterjeszt, beszélni fognak bármely módon igaz vagy beképzelt hírokat, vagy relativ megerősítésekkel a hadműveletekről, a csapatmozdulatokról és helyzetükről, a katonai hatóságok rendelkezéseiről, vagy bármely más dolgokról, a román hadseregre vonatkozólag;

b) akik állomásokon, vonatokon (alá)ítanak, komoly megindokolás nélkül, vagy tologatni, kiabálni fognak és nem fogják (tartózkodni) tartani a rendre vonatkozólag kiadott utasításokat;

c) akik rossz szavakkal fogják illetni a román nemzetet;

d) bármely jó akaratú személy, aki levelet ír, valamint azok, akik mások által elősegítik magánleveleket az egyik helyről a másikra szállítani;

e) aki a hadsereg érdekeit szolgáló rendelkezések ellen lézít;

f) azok, akik meghatalmazás vagy katonai engedély nélkül, minden rossz szándék kizárásával, titkon vagy nyilvánosan, akár katonai parancs folytán, akár nem, történet kiírtott helyiségeket elfoglalnak;

g) akik sértő szavakkal fogják illetni a román katonákat, a román hadsereget vagy országot;

h) bárki, aki rossz akarat nélkül megmérgez, vagy megfertőz kocsikat, forrásokat, bármely folyó vagy álló vizet, valamint bármilyen elemelőzert;

i) azok, akik kritizálni fogják a parancsnokság által kiadott rendelkezéseket;

j) azok, akik bíveszik a zászlókat vagy a hivatalok más jelvényeit;

k) azok, akik közbe lépnek vagy mások közbelépését provokálják, hogy megakadályozzák egy letartóztatást, vagy a parancsnokság által kiadott rendelet végrehajtását.

2. Ezen rend ellen azegőzők a

következőképpen lesznék megbüntetve:

Az a), b), c) és d) pontok alá esők meg lesznék vizsgálva hadbíró által, első és utolsó alkalomkor egy évig terjedhető börtönnel és 2000 lelig terjedhető pénzbírsággal lesznék sújtva.

Az e), f), g), h), i), j) és k) pontokban foglaltak ellenzégőit a haditörvényszékek által lesznék megvizsgálva és elítélve 3 évig terjedhető börtönnel és 5000 lelig terjedhető pénzbírsággal.

Miöben a fönt említett tettek közül valamelyik közkedési vagy ártalmi szándékkal lesznék véghezvive, a hadsereg alatt már életben lévő törvények szerint lesznék megbüntetve.

3. A rendelet ellenzégőinek a meghatározást királyi biztosok hadbírók, ténparancsnokok, — csendőrszázadok és bármely katonai rendőrség végzi.

4. E jelen rendelet, amennyiben lehet, lapok által lesznék kihirdelve, ki lesznék ragasztva minden közösségen, haditörvényszékek székhelyén, hadbírószékek, ténparancsnokságoknál, csendőrszázadoknál és közösségekben, ki lesznék hirdelve dobzó által is.

E formák megartását jegyzőkönyvileg állapítják meg a katonai rendőrségek.

E rendelet büntető hatálya életbe lép 3 nap után a fönt említett végrehajtásokkal s ezek azon személyek lesznék megbüntetve, akik a három nap után esnek bönbe.

5. A 21. és 25. sz. rendelet hatálya alá, amelyeket szintén a parancsnokság adott ki, de a jelen rendelettel nem egyezők, hatályon kívül lépnek abban a pillanatban, amikor a rendelet életbe lép.

Kizdva Parancsnokságunknál.
Nagyszabon, 1919 május hó 12-én.
Erdélyi csapatok főparancsnoka:
Mardarescu tábornok.
Vezérkari főnök:
Panaltseou tábornok.

Figyelmeztetés.

Azok az egységnek, akik a Tiszántólról Debrecenbe jönnek vagy átutazóban vannak és 24 órából tovább maradnak itt, kötelesek azonnal jelentkezni a katonai rendőrségen bejelentve megérkezésüket. Mindazok, akik ezen rende-

let ellen vetenek az utazási rendelet értelmében meg lesznék büntetve.

A katonai zász-főparancsnokság.

Azon személyek, akik hamis hírokat terjesztenek, az érvényben lévő rendelkezések értelmében szigorúan büntetendők.

A koncentrációs kormány válsága

A szociáldemokrata párt a szabadságjogok garantálását követeli

A Budapesten legutóbb történt események hatásá alatt teljesen kénytelené vált, hogy a kormány mai összetételében tovább nem tarthassa magát. A koncentráció megalakulásakor minden felszekerít és antiszociális szempontot kizártak a programból, most azonban a kormány egyes tagjai felelőtlen személyek által felekezeli propagandát üznek és a szociáldemokrata, valamint a demokrats párt ellen törnek.

A szociáldemokraták követelése

A szociáldemokrata párt követelést Payer Károly miniszter a minisztertanács elé terjesztette. A szociáldemokraták követelése a következők:

1. A törvényi és vidéki karhatalmi alakulatoknak mint önálló csapatoknak megszűntetése, a karhatalom beolvasztandó a törvényes keretek között szervezett csendőrségbe és rendőrségbe.

2. A szabadságjogok intézményes biztosítása, hivatkozással arra, hogy már Cleriknak a békekonzferencia megbírásából a miniszterelnökhöz intézett jegyzéke is hangsúlyozta, hogy a kormány elismerése főkövé van téve stól, hogy a törvényi és a rendet az országban fentartja, hogy minden magyar részére biztosítja a teljes polgári jogokat, beleértve a szabad sajtó jogát, a szabad gyűlékezés jogát és a politikai véleménynyilvánítás szabadságát. Garanciák ennek megtartására.

3. A politikai jellegű eldörösek megszüntetése. A felekezeli igazgatás letörése, az osztály és felekezeli igazgatást büntető törvény szigorú végrehajtása.

4. A sajtócenzúra ellenőrzésére felekezeli fórumként felállítandó a perikózi értekezlet által jóváhagyott bizottság, amelyben a liberális pártok és a szociáldemokrata párt képviselői is helyet foglalnak.

5. A december 7-iki rom-

bolás tetteinek, valamint a febulóknak és értelmi szerzőknek kinyomozása és megbüntetése.

6. A rombolás következtében szenvedett kár megtérítése, tekintettel a karhatalom megerkezése után végbement károokra.

Mielött a szociáldemokrata párt ezen követeléseiről a minisztertanács határozott volna, megjelent

a kormány rendelete az interjúokról.

A szociáldemokrata párt ennek a rendeletnek a visszavonására is kitörjesztette követelést.

A nemzeti demokrats párt minden tekintetben támogatja a szociáldemokraták követelést.

A szociáldemokrata párt vesztése szombaton történt tartott, amelyen Payer Károly miniszter beszámolt arról, hogy a délelőtti folyamán megérkezett a csepeli internáltak táborát. Elmondta, hogy a csepeli baraktáborban az internáltak össze vannak szedve; olyan helyen, amely eredetileg 300 emberre volt tervezve, 1200 embert helyeztek el. Az internáltak nagy részének ügyei körülbelül három héttel ezelőtt már felőrzés alatt egy bizottság és annak ellenére, hogy semmit sem tudtak ellarók megállapítani, még sem bocsátották őket még a mai napig sem szabadon. Sok külföldi is van az internáltak között, így albánok és osztrákok.

Payer miniszter előterjesztése után a pártvezetőség tagjai megállapították, hogy nem engedhetnek abból a követelésükből, hogy a kormány vonja vissza a tegnapi éjt kiadott internálási rendeletet. A szocialisták nem hajlandók elismerni még elvben sem az internálás szükségét, ha ezí bírói eljárás nem előzte meg. A pártvezetőség elhatározta, hogy arra fogják kérni a miniszterelnököt, hogy követeléseik ügyében legkésőbb hétfőn tegye lehetővé a döntést, mert különben ezen a ha-

táridőn túl nem volna az abban a helyzetben, hogy továbbra is résztvegyenek a kormányzásban. Ha tehát nem döntenek a memorandum foglalt kívánásai felől, akkor a szocialisták kilépnek a kabinetből, nem vesznek részt a választásokon és visszavonják Peidl Gyulának a békedelegációba történt kijelölését. A szocialistáknak különben az a véleményük, hogy a kabinetből való kilépésük nem vonja maga után Magyarországnak a békekongresszusra történt meghívásának visszavonását.

A miniszterelnök nyilatkozata

A Keresztény Nemzeti Egyesülés pártja szombaton délután elnöki tanács- és pártválasztmányi ülést tartott, amelyen Huszár Károly miniszterelnök nyilatkozott egyes aktuális kérdésekről.

Ami az interválások kérdéséről, a kormány tagjainak többsége azon az állásponton van, hogy interválás teljesen jogoszerű, csak arról lehet szó, hogy azokat, akiket semmi komoly véd nem illet, szabadon bocsássák. Ez a rostálásunk már folyamatban is van.

A karhatalom kérdésében különbséget kell tenni a fővezér parancsnoksága alá tartozó, valamint a vidéki önkényesen alakult karhatalmi szervezetek között. Az előbbieket feloszlatásra semmi szükség nincs, az utóbbiakat ellenben természetesen nem töröljük.

Azról a szocialista követelésről, hogy a fővezér tegyen esküt az új kormányra, az a véleményem, hogy ez teljesen felesleges, mert a fővezér már fölésküdt a korábbi kormányra.

A Népszava nyomdájának kárát a kormány nézetem szerint nem téríti meg mindaddig, amíg nem kártala itják azokat a nyomdákat, amelyek az év folyamán a szocialdemokrata párt uralma idején romboltak össze.

A sajtócenzúra kezelése kérdésében ki kell jelenenem, hogy mindazon esetekben, amikor sajtócenzúrák az állam rendjét, vagy az ország külpolitikai érdekeit veszélyeztetik, a cenzúra elkerülhetetlen. Egyebéknél azonban a teljes sajtószabadság hiva vagyok.

A megegyezés reménye

A döntő minisztertanácsot felszólítvárokozás előli meg. A keresztény pártok megatariása a karhatalom kérdésében a legridekebb, viszont a szocialisták leginkább az internálási rend let visszavonása kérdésében mutatkoznak hajthatatlanoknak. A keresztény pártok részéről konstataható már bizonyos engedékenység és lehet, hogy a szocialisták mai erélyes álláspontjával szemben is, idősebb foglaltak beenni koncentráció kormányzat fenntartás érdekében.

A náci cenzúra kérdésében a kormány valószínűleg honorálni fogja a szocialdemokraták követeléseit annyiban, hogy egy bizottságot létesít, mely hetekenként egyszer felülbírálja a cenzúra működését és ezzel megvona a lehetősége annak, hogy az egyes lapok jogorvoslásért e főumhoz forduljanak.

A demokraták pártjának értesüléseink szerint az internálási kérdésben volna egy közvetítő-indítvány, amely szerint ismerjék el a szocialisták az internálás szükségét, viszont a kormány írja szigorúan körölnék a bönccselekményeknek a tényálladékat, amelyek alapján azután a bíróság elrendelheti az internálást.

A színházak Csokonai-színház barének elengedését kerik

A debreceni színház szokat tárgyat úgye ismét foglalkoztatta a városi tanácsot.

Márk Eszter főispán-polgármester közölte a tanácsal, hogy tegnap délután a színház elnöke egy nagyobb költőssége kereste fel. Elpanaszolta, hogy Heltsai Jenő igazgató nem akar nekik pénzt adni. Azt mondja az igazgató, hogy az adt már nem adhat többet. A színház tagjai olyan csekély egyetget kapnak, hogy nem tudnak megélni a keresetükből. Roharkodásra meg egyáltalán nem is gondolhatnak. A felszólított tanácsal emelkedett a színház bevétele, de viszont a kiadások is emelkedtek. A kiadások fölémaradnak a bevétele nagyarázási. Azt kérte tehát a költősség, hogy a város engedje el a Csokonai-színház után megállapított 150.000 korona évi bért, mérsékelje a fűtés és világítás költségét, illetve engedje el ezeket a költségeket is.

A színházról a válságos helyzetben gyűlési is tartott, a melyre meghívták Csörös Ferenc dr. közművelődési tanácsnokot is. Meg is jelent a gyűlésen. Nem hivatalos minőségben, csak mint érdeklődő. A gyűlésen Heltsai Jenő igazgató azt fejtette ki a társulat tagjai előtt, hogy milyen súlyos tenger a 150.000 korona bér. A színház pedig azt világított meg, hogy milyen csekély az egyetgük. Nem tudnak megélni. A Csokonai-színház különben jól menne, de hogy a kiadás. Egy telt ház bevétele 6000 korona, ezzel szemben a napi kiadás felül van 4000 koronán.

E fővilágítások után Vársáry István dr. tanácsnok szólt a kérdéshez. Rámutatott arra, hogy Heltsai annak idején a költségvetésében 1800 koronában mutatta ki a napi kiadást, most pedig arról beszél, hogy 4000 koronán felül van. A 150.000 korona nem az oka annak, hogy oly tulajgós kevés az egység. Ha elengedné a város, ezáltal csak 1 kor. 50 fillérel emelkedné az osztalék. Hamis beállítás az, hogy a 150.000 korona okozza azt, hogy oly kicsi az osztalék. A színház elnöke más ujon kell keresnie a hibát. Ha nem áll oda mindig fedezetül az igazgató elő akkor meg is fogja találni a hibát és rá fog jónni arra, hogy a bérfösszeg mellett is jól jöhetnek ki.

A tanács különben nem bo-

csálkozott a színházról kívánságainak érdemleges tárgyalásába, minthogy e kívánásait a színház is benyújtotta és a beadvány előkészítés alatt van a számvevősnél. Felhívta a tanács a számvevőt, hogy minél előbb terjessze vissza a beadványt a tanácshoz, amely ekkor fog a felett határozni.

A magyar békekövetség

Kiseb bizottság utazik Párisba

Budapestről jelentik: A szombati minisztertanács teljes a összeállította a békemegbízottak névsorát. Ebben mint új nevek szerepelnek Charmanit Oszkár dr. volt bécsi követ és Peidl Gyula, a szocialdemokrata párt megbízottja.

A minisztertanács hangulata után itélve, igen valószínű, hogy a taksarékossági szempont érvényesítésével elejlik a 70 tagu, nagy békedelegáció kiküldését és karácsony után egy kisebb bizottság indul Párisba, hogy az ötös-

rástól átvegye a magyar béke tervezetét.

A pécsi szénbányák

Belgrád, dec. 18. A kormány tiltakozó jegyzeket küldött Párisba az ötös tanács határozata ellen, amely akként rendelkezik, hogy a pécsi szénbányák kezelését a szövetségesek egyelőre maguknak tartják fenn. A jogszláv kormány erélyesen követeli, hogy a pécsi bányákat a szerbek egyedül kezeljék, azzal a kötelezettséggel, hogy Magyarországnak is szállítsanak majd havonként bizonyos mennyiséget. (Dacia).

Azon személyek, akik hamis híreket terjesztettek, az érvényben levő rendelkezések értelmében szigorúan büntetlennek.

Németország az idegen tőke ellen

Nem szabad eladni az ipari vállalatokat

Berlin, december 18. A tegnapi minisztertanács azzal a tervvel foglalkozott, hogy az egész birodalom területén betiltja a béke életbe lépéséig a számított hat hónapig minden ipari vállalat eladását. A tilamat azzal indokolják, hogy a mostani valutáris helyzet mellett egész Németországot meg lehet vásárolni pár száz dollárért.

Észak-Francoország felépítése

Berlin, december 18. A németországi különböző szakszervezetek között megegyezés jött létre, amely szerint Németország minden részéből való munkások résztvesznek Észak-Francoország felépítési munkálataiban, nem csupán a beruhók, amint egy régebbi határozat kimondta.

A német széntermelés

Berlin, december 18. A Vossche Zeitung jelent: Németország vasúti közlekedése nemsokára normalis lesz, mert a szénprodukción nagyon megnövekedett. Legközelebb már németországot is nehézség nélkül elláthatják szénrel.

Ezzel a jelentéssel szemben a „Berliner Tageblatt“ ezeket közli: A német ipar újra szénhiány fenyegeti. A bányatüzelés az üzemelés, ha a kormány nem engedi meg a szén árának fölémaradást. A kereskedelmi miniszter a múlt néten egyszer már elutasította a bányatüzelés ajdónosokat, akik most a miniszterelnökkel tárgyalnak.

Az amerikai ratifikáció

London, dec. 18. Newyorkból jelentik: A demokrácia és republikánus szenátorok között Németországgal kötött békeszer-

ződés ratifikálása érdekében folytatott tárgyalások nem vezettek eredményre. Lodge szenátor, a republikánusok vezetője, semmiféle engedményre nem hajlandó.

Az amerikai szocialisták a fegyverkezés ellen

Newyork, dec. 18. A Chicago Tribune jelent: Az amerikai szocialisták erélyesen felléptek az ellen, hogy a jövő évi költségvetésben 1 milliard dollárt szánják a hadügyminisztérium részére. Ez az összeg az összes kiadásoknak egyötödét teszi ki.

A legfőbb tanács átveszi az osztrák állam igazgatását?

Bécs, dec. 18. A Neues Wiener Journalnak táviratozzak Boroszlóból: A Breslauer Zeitungnak táviratozzak Baselből: A szövetségesek legfőbb tanácsa hétfőn határoz arról, átvegye az osztrák állam igazgatását. A tanács hosszabb időre bérbe akarja venni az osztrák államvasutakat.

Cseh-jugoszláv árusere-szerződés

Belgrád, dec. 18. A „Politika“ jelent, hogy Jugoszlávia és a cseh köziárasztg új kereskedelmi szerződés kötött, amelynek értelmében Cseországnak 1100 vagon cukrot szállít Jugoszláviának, Jugoszlávia pedig minden kilogramm cukorért három és fél kilog amm búzát. Tovább: négyezer vagon cukor ellenében a cseh köziárasztg kitérőmonokent egy egy kilogramm húst kér előnyben. A bizáilitott díkekért a cseh köziárasztg illet az összes kivitt illéteket Jugoszláviának.

Barzeviczy a B. V. V. V.

Mint már jeleztem, Barzeviczy tábornokot, a vezérkari főnök leltikérré nevezik ki.

Az új vezérkari főnök Barzeviczy tábornok, a vezérkari főnök leltikérré nevezik ki. Barzeviczy tábornok, a vezérkari főnök leltikérré nevezik ki.

Egy orvos a diploma-kérdés tagada

A novemberi gyűlés tudvalevően az orvosok diploma-igazolási bizottságát megalapította. Ezek között szerepelt V. G. az első felelős közgyűlési határozati bizottság elnöke.

Ezek között szerepelt V. G. az első felelős közgyűlési határozati bizottság elnöke.

Ezek között szerepelt V. G. az első felelős közgyűlési határozati bizottság elnöke.

Ezek között szerepelt V. G. az első felelős közgyűlési határozati bizottság elnöke.

Ezek között szerepelt V. G. az első felelős közgyűlési határozati bizottság elnöke.

Ezek között szerepelt V. G. az első felelős közgyűlési határozati bizottság elnöke.

Ezek között szerepelt V. G. az első felelős közgyűlési határozati bizottság elnöke.

Ezek között szerepelt V. G. az első felelős közgyűlési határozati bizottság elnöke.

Ezek között szerepelt V. G. az első felelős közgyűlési határozati bizottság elnöke.

ejtett a férje után Debreczenbe, azonban az urát már nem találta itt. Megtudta, hogy férje Temes megyébe utazott. Kutatni kezdett a férjének viselt dolgai után. Temesvárról egy ismerőse hivatalos okmányokat mellékelve most küldött neki választ. A hivatalos okmányok között van egy házassági anyakönyvi kivonat, mely szerint Thury Ernő 1911 április 11-én Nagyszécsény (Temesmegye) törvényes házasságot kötött R. Ilexa postamesterrel. Megtudta a küldött levélből Cs. Ilona azt is, hogy Thury elad feleségéhez utazott, hogy rabirja a válókereset visszavonására, mert félt, hogy a válóper második feleségének tudomására jut.

Cs. Ilona május óta nem látta férjét, aki pár héttel ezelőtt visszatért Debrecenbe és itt az újjel mulatók és kávéházak ismert alakja lett. Thury, hogy a mulatózás költségeit fedezhesse, házassági ajánlatot tett S. E. debreceni lelynak, sőt meg is tartotta eljegyzését és több ezer koronát csalt ki menyasszonyától.

A bejelentés alapján Thury Ernőt elállították a rendőrségen. Thury beismerte bűnét és azzal védekezett, hogy mind a két felesége beteg volt és azért nézett harmadik feleség után. A rendőrség Thury Ernőt letartóztatta.

Az erdélyi kormányzótanács elrendelte a volt monarchiával való elszámolást

Kolozsvár, dec. 18. A kormányzótanács beügyi osztálya rendeletet intézett az összes prefektusokhoz, melyben elrendelte különleges bizottságok alakítását. A bizottságoknak az lesz a feladatuk, hogy a volt osztrák magyar monarchiával megítélendő elszámolás adatait állapítsák meg és gyűjtsék össze. A bizottság tagjai a prefektus, a pénzügyigazgató, a törvényszéki elnök, a kereskedelmi és iparkamara és minden bank egy-egy megbízottja. A bizottság a kihirdetés szokott módján fogja felhívni a lakosságot az adatok beszoigáltatására. Minden nem bejelentett igény figyelmen kívül marad.

Elételes helyen a rendelet szükségességét azzal magyarázzák, hogy számon kell venni mindazokat a követeléseket, amelyekkel egyesek a volt állami elakulattal szemben érdekelve vannak és pedig éppen úgy a tartozásokat, mint a követeléseket. A budapesti pénzügyminisztérium a legutóbbi napokban megkeresést intézett a kormányzótanácshoz, hogy az Osztrák Magyar Bank kolozsvári, brassói, nagyvárad, temesvári és nagyszécsényi fiókjait milyen áldozatok mellett venné át a Banca Nationala.

Gyapjuszövetekben
állandóan választás-
os: tekos raktar :-:

Feldheim Testvérekéi
Király-utca. 4. szám.

Virillés városi tisztviselői

Megőfolt zágalmak

A legtöbb adó fizetőknek 1920. évre összeállított névjegyzékébe több városi főtisztviselő is bejuttatott. Ehhez a körülményhez — mint Rosták István rendőrfőkapitány a mai tanácsülésen szövegelt — azt a rosszáradatú megjegyzéseket fűzik, hogy a névjegyzékbe bekerült tisztviselők a háboru alati szedtek úgy meg magukat, hogy virillák lettek. Tarmézetesen ez a híresztelés csak rosszáradatú ráfogás, amelyek semmi alapja nincs.

Készségét kizáróan villágitotta ezt meg Vassáry István dr. adóügyi tanácsnok, aki kimutatta, hogy csak a tisztviselők pesyedik osztályu kereseti adójuk alapján jutottak a virillák közé. Az új adótörvényben megállapított progresszivitás, amely a tisztviselőknél érvényesül éppen a jegeymasatöbbségben. A tisztviselők nem tilko hatják el keresetüket az adó elöl. A törvény szerint az olyan városi alkalmazott, akinek fizetése eléri a 16,000 koronát, 1000 korona IV. osztályu kereseti adót: és jövedelmi pótdadó címén 350 korona adót fizet, ami a virillák névjegyzékének összeállításánál már figyelembe veendő. Viszont az a fődirtekos, akinek 210 kafi. hold földje van, 1365 korona keresetadót fizet, hoteit természetesen, hogy sokkalta nagyobb jövedelme van, mint egy köz. tisztviselőnek. Ez a magyarázata annak, hogy a városi főtisztviselők bekerültek a virillák közé. A városi tisztviselőket a haburus segély is adó alá esik, mint-hogy beszámítatik a nyugdíjba.

Azok a reszakeratu híresztelések tehát, amelyek a tisztviselőket azzal vádolják, hogy megszédtek magukat a háboru alati, csak tudatianszgon és tájékosatianszgon a apellak.

A rendőrök lefegyverzése a proletárdiktatura alatt

Kommunista bűnpör a debreceni törvényszéken

A debreceni vörös uralom egyik legigulmasabb eseménvének, a rendőrség erőszakos lefegyverzésének epilógusa folyt le ma délelőt a debreceni törvényszék ö.ös tanácsa előtt. A lefegyverzésben részvevő főbánosok mind szókében vannak s így a törvényszék csak Rózsási József 20 éves bado-gossegédet és a nemrégén öt évre ítélt Bodnár Imre vádbiztost, aki a lefegyverzésben is részt vett, vonhatta felelőségre.

A mai főtárgyaláson Rózsási József elmondta, hogy ő az őrjárat mellett, amelynek vezetője a szókében lévő Ludmann András volt és amely Zöld János, Kulcsár Sándor, Pápy Sándor, Rác Gábor, Papp Sándor és Katikás Sándor rendőrök a lakásokon lefegyverezte, csak mint az elköszött fegyverek hordozója szerepelt.

Bodnár Imre vallomásában elmondta, hogy ő vádhitzi köteleességéből kísérté az őrjá-

ratot, amelylyel azután találkozt, mert meg akarta figyelní, hogy nem követnek-e el a vörös katonák valami szabálytalanságot.

A törvényszék tanuként kihallgatia azokat a rendőröket, akiket az őrjárat lefegyverzett. A tanuk egybehangzóan elmondták, hogy a vádlottak a lefegyverzésben közvetlen részt nem vettek, csak mint az őrjárat kísértői voltak jelen a lefegyverzésnél.

A törvényszék mindkét vádlottat három rendbeli zsarolás és négy rendbeli személyes szabadság megsértésének vétségében mondta ki bűnösnek és ezért Rózsási Józsefet másfél évi, Bodnár Imrét pedig két havi fogházra ítélte.

Lenin a kommunizmus csődjéről

Lipcse, december 18. A „Leipziger Tageblatt“ a szocialista napilap, egy svéd újságírónak Leninnel folytatott szennzációs beszélgetését közli. Lenin többek között ezeket mondta:

— A parasztszállal szemben követett politikánk eddig a szó szoros értelmében gonosz volt. Nekünk mindenáron meg kell nyernünk a parasztok rokonszenvét, mert máskülönbent teljesen tönkremegyünk. Ha nem változtatjuk meg módszerünket gyökeresen, óriási lépésekkel haladunk a katasztrófa és a kommunizmus teljes összeomlása felé.

Kijelentékd továbbá Lenin, hogy a gyárak szocializálásának szomorú eredménye az, hogy a magántőkét, ideiglenesen“ vissza kell állítani.

Az entente visszautasította a bolsevisták békeszánlatát

Páris, dec. 18. Kopenhágából jelentik: Az entente-kormányok lezbesítették Litwinownak azokat az előterjesztéseket, amelyekel a szovjetkormány nevében a béketárgyalások megindítására vonatkozólag intézett hozzájuk. Az ententének az a nézete, hogy a kopenhági értekezletnek egyedüli tárgya a hadifogyók kicserélésének és hazaszállításának megbeszése, Litwinow tehát túllépte megbízatásának kereteit, amikor békeszánlatot tett. A szövetséges hatalmak szintén visszautasították, hogy Litwinow előterjesztéseit átvegyek.

MEGJELENT

MAGYAR NAPTÁR

1920 ÉVRE

ARA 6 KORONA

10% FELAR.

RAFHATÓ

MINDEN KÖNYVHERESKEDÉSSEN.

Azon személyek, akik hamis híreket terjesztettek, az érvényben levő rendelkezésköztelmében szigorúan büntetendők.

HIREK.

A város közgyűlése.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága kedden tartja meg a decemberi közgyűlését. A jog- és pénzügyi bizottság még szombaton délután 3 órakor fog tartani egy ülést a közgyűlés napirendjém szereplő ügyek előkészítése végett. A tanács pedig a hétfőn délelőtti teljes ülésén veszi tárgyalás alá a közgyűlési ügyeket.

— Adományok az újságírók segélyalapja javára. A debreceni újságírók egyesülete segélyalapja javára a következő adományokat kapta: Pestrián György mérnök 1000 K, Króh Vilmos 500 K, Ipar és Kereskedelmi Bank 250 K, Grünfeld Zoltán G. Adolf utján 100 K. Az adományokat köszönettel nyugtázza az elnökség.

— Az öngyilkos vizsgálobíró gyermekei. Budapesti öi jelentik: Van der Moore grófné összeállította az első 25 főnyi gyermekcsoportot, melyet magával visz Hollandiába. A gyermekek között van Kovács Lajos dr. nak, sz öngyilkos vizsgálobírónak három árvejais.

— Eltelt árdrágítók. A rendőri kihágási bíróság Kecskeméi Péter László gyógyszerész benzindrágitásért 150 korona bírságra ítélte. A tanács az ítéletet helybenhagyta. Tischler Sámuelné egy katonára jelentette fel lehérnemű mosás árának drágításáért és a rendőrbíró 5 napi elzárásra és 100 korona pénzbírságra ítélte. Felbezeti a tanáshoz, amely helybenhagyta az ítéletet. Pétegy házi János kereskedőt hitelesítellen mérleg használata és a csomagolt árucikkek kisebb súlya miatt 100—100 korona pénzbírságra ítélte. Felbezetés folytán ma került a városi tanács elé az ügy. A tanács a kisebb súlyban való mérést árdrágításnak minősítette s ezért 200 korona, a hitelesítellen mérleg használata miatt pedig 100 korona bírságra ítélte a kereskedőt. Fischehr Miksát borra, sörrel és rövidáruval özött lanckereskedelem miatt 30 napi elzárásra ítélte a kihágási bíró.

A tanács helybenhagyta az ítéletet. Horváth Gáborné szolonna hiányos kimérés miatt 15 napi elzárásra és 600 korona pénzbírságra ítélte a rendőrség. Felbezett a tanácshoz, amely helybenhagyta az ítéletet. Horvát Gábort és Kovács Gézát zsirjegyre más husnemű kiszolgáltatása miatt 50 60 korona bírságra ítélte a kihágási bíró. A tanács a mai ülésén megváltoztatta az ítéletet és Horvát Gábort, valamint Kovács Gézát szolonna árdrágítás miatt ítélte el 10—10 napi elzárásra és 150—150 korona pénzbírságra, amely behatátlanság esetén további 8—8 napi elzárásra változtatható.

— Stengel fogbelegyeknek Kazinczy-u. 6. december 1-16i csak d. u. 2—5-ig rendel.

Uj tanács u. Juhász Z. korona. Mandel M. és malom rona díj. veszi a k vételét k. vidáru-ke Bertalann ban eluta. — Az földi lapo lik Bécsbe Gott erha Aber auch Schliesslic

Üsersa R. — Egy odaltéle

ér. közm városi tan jesztette tem rektor a Thaly odaltelésé egyetemi döttemek ülésén az kezdleg it évre: Ber galónak 3 joghallgat bölcsészeti gyűlészi 300 és V nak 200 k 1500 kor díjat ki torának k

— Tis hadifogo három jelent me háboru sor öket, aho után most állérjük a tól kériek 20—20 kor

— Ka nak leg Ede kala divat küle

— Div érkeztek, aijk rem szabotí ár áruházban

— Fér szép form bem ísmét tett Frank

A püs

irt Wollner tragédia p tolskodó az ember nagy fájo vallatják. mintha g3 valiomást mondott

— Ötö gom aza dultnak t szaesett a Nem ítr senkit. M Áthajtatta Mikor egy noba me orvos ut végzetes atropint. Nem tu szemére n dől a fal

Uj polgárok. A városi tanács úgy határozott, hogy Juhász Zsigmond tímart 1000 korona díj lefizetése mellett, Mandel Mór téglási kereskedőt és malomtulajdonost 10.000 korona díj lefizetése mellett felveszi a községi kötelekbe. Felvételét kérte Frenkel Mór rövidáru-kereskedő, özv. Weisz Bertalanné is, a tanács azonban elutasította őket.

Az új Götterhalte. Külföldi lapok szerint ma így énekelik Bécsben az osztrák himnusz: Gott erhalte unsern Renner, Aber auch den braven Seitz. Schliesslich such — man kann [nicht wissen, Unsere Kaiser in der Schweiz.

Egyetemi ösztöndíjak odaítélése. Csűrös Ferenc dr. köznevelődési tanácsnok a városi tanács mai ülésén terjesztette elő a tudományegyetem rektorának átiratát, amely a Thaly Kálmán ösztöndíjak odaítélésére vonatkozik. Az egyetemi tanács a város kiküldöttjeinek részvételével tartott ülésén az ösztöndíjakat következőleg ítélte oda a folyó iskolai évre: Bercsényi Géza joghallgatónak 300, Csernátónyi Lajos joghallgatónak 200, Török László bölcsészettanhallgatónak 200, Gyölvésszi István theologusnak 300 és Varga Jenő theologusnak 200 koronát. A tanács az 1500 koronát kitevő ösztöndíjakat kiutalta az egyetem rektorának kiosztás végett.

Tiszahárom hazatért hadifogoly. Ma délelőt tizenhárom hajdamegyei ember jelent meg a városházán. A három sóra Szibériába vitte őket, ahonnan sok viszontagság után most érkeztek haza. Egy állérjük sem volt, tehát a várostól kértek segítséget. A tanács 20—20 koronát utalt ki részükre.

Karácsonyi ajándéknak legalkalmasabb Frank Ede kalap, fehérmű és uridivat különlegességei.

Divatos nő csatámók érkeztek, ugyszintén blousok és aljak remek választékban olcsó szabott árban kapható a tőzsa áruházban.

Férfi kalapok, divatos, szép formák, gyönyörű színekben /smét nagy választék érkezett Frank Ioréné/, Piac-u. 43.

Karácsonyi és újévi képeslapok nagyban és kicsinyben, kaphatók Hegedűs és Sándor r.-t. papírnagykereskedésében Piac-u. 34.

Kollektív kiállítás. Ma nyílik meg Némethy László szobrász és Sennyei Oláh festőművész kollektív kiállítása a Casinó termében, Hrabéczy Anna iparművész nő részvételével. A kiállítás nyitva 10—2-ig és d. u. 3—5-ig.

FOGASZATI MUTEREM Schuster Ferenc **Városcsúcs u. szám alatt.**

Férfi kalapok a mai naptól 3 nap alatt készülnek el Piac-utca 9. szám. alatt **Kalapüzem.**

Előjegyzési naptárak 1920-ra a vi zonteladók részére is kaphatók Hegedűs és Sándor r.-t. papírkereskedésében Piac-u. 34. sz. alatt.

Szajágyártásu kalapok illéses formákban kaphatók **Frank Ede kalap- és uridivat üzletében.**

Nyelvtanulók figyelmebe. Schidof dr. 1000 szó levélszerinti módszere idegen nyelvek magánúton való megtanulására. (Az 1000 szó módszer.) Tanító nélkül, magánúton való megtanulására, neves szakmunkások magyar átdolgozásában a következő kiadásokban jelentek meg: Angol nyelv 35 20 K, francia nyelv 33— K, német nyelv 33— K, orosz nyelv 33— K. Derrick Gyula új-angol-magyar zsebszótára 26 40 K. Dóhéj-szótár, angol-magyar és magyar-angol rész külön-külön 8 80 K. Dallos Patterson, gyakorlati angol nyelvtan, új módszer alapján 17 60 K. Adu-Erényi, gyakorlati német nyelvtan 13 20 K. Adu-Palóczy, gyakorlati orosz nyelvtan 17 60 K. Kaphatók a Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében.

Karácsonyfadiszek, olajferteméyek, levelepapírok, emlékkönyvek, képeslap- és fényképalbumok, csipesz fényképketetek, íróasztali dísz tárgyak, képeskönyvek, ifjúsági iratok, díszművek, regények, zeneművek Gar-dos könyvkereskedésében, Pözpökl pziota.

Férfi fehérműket illéses kivitelben készít **Frank Ede, vármegyeháza mellett.**

Azok, akik hamis hírekkel terjesztettek, az érvényben levő rendelkezések értelmében szigorúan büntetendők.

SZÍNHÁZ.
A SZÍNHÁZAK MŰSORA

Csokonai színház
Péntek: B) bérlet: A legszebb kaland, vigjáték.
Szombat este: C) bérlet: Drótos tót, operett.
Szombat délután: Szép Heléna, operett.
Vasárnap este: Varázskeringő operett, délután: Keringő szerelem, operett.

Vigszínház
Péntek: Varázskeringő, operett.
Szombat este: Heidelbergi diákélet, színmű.
Szombat délután: A legszebb kaland, vigjáték.
Vasárnap este: Heidelbergi diákélet, délután: Arthur kalandja, vigjáték.

A színházi iroda hírei. — **V a r á z s k e r i n g ő** Honthy felléptével ma kerül színpadra a Vigszínházban. — **H o n t h y** és **V á r a d i** páratlan zikert arattak a Heidelbergi diákéletben. Szombaton és vasárnap este kerül színpadra a Vigszínházban. — **A L e g s z e b b k a l a n d** mérsékelt helyiárrakkal szombaton délután kerül színpadra a Vigszínházban. — **D r ó t o s T ó t** a Csokonai-színházban pénteken és szombaton kerül színpadra. — **S z é p H e l é n a** a mérsékelt helyiárrakkal a Csokonai-színházban szombaton délután kerül színpadra. — **L i l i b á r o n ő** operett újdonságból már folynak a próbák. A darabot Heltai igazgató rendezi. A táncokat Percel Karola tanítja.

Második kamara-est az Urániumban. Holnap este szenzáció műsora kamara-est lesz az Urániumban, mely az előjelekből ítélve a legnagyobb sikerrel fog zárulni. A közönség már ez első alkalommal meggyőződött arról, hogy a szereplők mind elsőrangú erők és finom értékük van a darabok megválasztása körül. — **A most előadásra kerülő darabok között van Herczeg Kálmánnak ez alkalomra írt dramelettje »Mária«,** melyben a főszerepet a közönség kedvence

Percel Sárika adja. Bájos lasszaiaden jelenése, énekével ez járákával pedig a közönséget teljesen magával fogja ragadni. Külön klasszikus tánc-száma is lesz Percel Sárikanak. A darab második fő női szerepét dr. Kun Árpádné adja, kiknek művészi játékát már az első estén is élvezte a közönség. A darab férfi szereplői Ligeti, Fábrián és Vadkerti. Igen élvezetesnek ígérkezik Lukatos László bájos játéka a »Bécsi táncosné«. A fő női szerepben a fiatal és igen tehetséges Nyíry Jolán mutatkozik be, ki a 15-próbán azirpadi készségének teljes jelét adta. A férfiak közül legnagyobb szerepe van dr. Krasznaynak, Kiti a közönség már régen mint teljesen kiforrott művészt ismer. Jól fog mutatni a közönség Karáthy Frigyes bohózatán a »Drámán«, melyben a műkedvelők legtehetségesebb komikusa Ligeti József viszi a főszerepet. Ha jól akar mutatni a közönség ne mulassza el ez estén megjelenni és jegyeiről előre gondoskodni.

Ha kellemes szórakozást keres, menjen el szombaton este az Uránium II. kamara estjére.

Férfi-est a varietében. Ma, pénteken teljesen új piroz színlapos pikáns műsort mutat be az Arany Bixa-mozivarieté. Színtekerelemek: új tréfák, kuplák, szenzációk új táncok stb. A kitűnő Gazdag Gyerek, akrobatacsoport, szintén fellépnek ez alkalommal. Bemutatásra kerül Herczeg Kálmán legújabb és igen sikerült, kacagató tréfája »A csodagyerek« című piroz színlapos bohózat, amelyben a népszerű Váradi János a cím- és főszerepet. Előadás kezdete fél 9 órakor. A nézőtér kellemesen fűtve van.

A Chanuka ünnep alkalmából a zsidó ifjúság jótékonyoelu hangversenyt rendez az Urániumban. Kitűnő műsorral lépnek fel a következő művészek: Dr. Hahn Aladárné zongora-művész, Vass Manci operanékesnő, Lusztig József orvostanhallgató, Fűredi Samu gordonka-művész, Fűredi Sándor hegedű-művész, Várady Lajos színművész, Fűredi Jenő, Markovits Sándor, Erdős Ferenc, Ornstein Arthur

A püspök atyafisága.

— Regény —
Írta: Iványi Ödön. (11)
Wollner a tűzhelyénél lefolyt tragédia profanizálását látta e tolszkodó tudnivalóságban. Ezek az emberek nem tisztelik az ő nagy fájdalmát, hogy így kivallatják... Leejtette fejét s mintha gyűlöletes, kényszerített vallomást tenne, szaggatottan mordított még néhány szót.

— Öt órakor hazajöttem. Dolgom akadt. Idegesnek, felindultnak találtam a nőmet. Visszaszessett a d'lelőtti hangulatba. Nem írtbetett maga mellett senkit. Magára hagytam hát. Áthajtottam Budára, a várba. Mikor egy óra múlva a kaszinóba mentem, akkor jött az orvos utánam, a hírrel, hogy végzetes tévedésből Tiida az atropint...

Nem tudta tovább folytatni... szemére nyomta tenyerét s oda-délt a falhoz...

A szőnyegajtó fölnyílt s Wollnerék öreg kulcsárnya jött ki feltárt ruhájai és dagadt, vörös szemekkel. Azt akarta jelenteni, hogy elvégeztek odabenn a dolgot; de amint urát falnak fektetett fölvel maga előtt látta: köldöjével eltakarja arcát és sírásba tört ki.

Wollner a nyitott ajtó küszöbére lépett, de valami visszatartá. Kitérőfordult az orvoshoz:

— Megvázhozott nagyon?
Az a borzadály mondatia e kérdést vele, mely mindenkit elfog, mikor oda keil lépni egy ágyhoz, melynek párnáján egy fő pihen, amely olyan jól ismeret és mégis annyira ismeretlen — a nálál sárga lárvája alatt.

Az orvos annyit mondott, hogy a vonásokon ott van még az utolsó roham görcsös vonaglása. Az arc később kismul önmagától.

A társaság követte Wollnert.

Csak a két nő maradt vissza a szalonban. Nem volt bátorságuk a nálott barátné elváltozott arcába nézni. Félve bujtak meg a szalon sarokpamlagán s az első rémület leküzdése után suttogva viatták egymás közt, hogy lehet Bacsó Kanutnak ilyen pillanatban ide merészkedni. Hisz az egész világ tudja...

VI.

A szomszéd-szobában vastag szőnyegök nyelték el a fértiléptek zaját. A hálószoba világos ávegajtajáról halvány fénycsikátor vonult végig a kis szalonon, melynek csöndjét, a társaság beléptekor, láthatatlan, rejtett alakok riadt mozgása, zavaros neszelése verte föl. Wollneré madarai, két apró, kedvenc majma fölrisdtek a szót zúgokból, ahová elültek. A papagályok láncukat rázzák s lármás torokhangon szölongatják urnőjüket.

A két spró majom sarokbólsarokba menekül. A csufelődő rigó borzasztó hangokat hallat: konvulzív kacagást, sípoló hörögést amit egy felórával hallott itt, egy alak szájából, a ki természetellenesen kitágult szemlátákkal, izzó, lángpiro-képpel, tántorzott butortól-butorhor, nem tudva meghalni s nem akarva megmentetni, — mig végre tüzes ködtől elborított szemmel, forró aggyal, az élet-ösztön öntudatlan erélyével kapott a csengetyű-zsinórhoz, hogy leszakítsa azt és azzal együtt végig zuhanjon a szőnyegre — megrémítve az apró majmokat, amik a törpe pálmák legyerőlevelei alá menekülnek és onnan fintorgatják rémüldöző pofáikat a vonagló alakra, akiben nem ismerik föl gyöngéd, enyeigő kényeztető-jüket.

(Folyt. köv.)

